

Enet.gr ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Πολλά είδη. Ένας Πλανήτης. Ένα μέλλον

Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 5 Ιουνίου. Η ημέρα θεσπίστηκε στις 15 Δεκεμβρίου 1972 από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ με στόχο να υπενθυμίσει στους ανθρώπους ότι η ανάπτυξη είναι άμεσα συνυφασμένη με το περιβάλλον.

Από τότε και κάθε χρόνο, δίνεται και άλλη μια ευκαιρία σε όλους, φορείς και πολίτες, για να εκφράσουν την άποψή τους για όσα συμβαίνουν στον πλανήτη και σχετίζονται ιδιαίτερα με τη διαχείριση Περιβάλλοντος, τη ρύπανση, τη διατήρηση και σωτηρία της πανίδας και της χλωρίδας σε κάθε μήκος και πλάτος. Όλο και περισσότερο, όμως, βασικό μέλημα των επιστημονικών ενώσεων, των οικολογικών οργανώσεων αλλά και των κυβερνήσεων αποτελεί πια και η εξασφάλιση ενός ανώτερου επιπέδου ζωής για τους κατοίκους των πόλεων και, πιο πολύ, των μεγάλων αστικών κέντρων.

Περιβαλλοντολογικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών

Μετά την Α' Διάσκεψη για το Περιβάλλον, το 1972, στη Στοκχόλμη, που διοργανώθηκε με την ευθύνη του ΟΗΕ και καθιερώθηκε και ο εορτασμός, κάθε 5 Ιουνίου της Παγκόσμιας Ημέρας για το Περιβάλλον, ο Οργανισμός θέσπισε το Περιβαλλοντολογικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Environment Programme).

Το UNEP συντονίζει τις περιβαλλοντολογικές δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών, βοηθά τις αναπτυσσόμενες χώρες να υιοθετήσουν ισχυρές περιβαλλοντολογικές

πολιτικές και ενισχύει την αειφόρο ανάπτυξη μέσω ισχυρών περιβαλλοντολογικών πρακτικών.

Η αποστολή του UNEP είναι να συντονίζει την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής συναίνεσης μέσω της διατήρησης του περιβάλλοντος του πλανήτη υπό εξέταση και την διαρκή ενημέρωση των κυβερνήσεων και της διεθνούς κοινότητας σχετικά με ζητήματα που προκύπτουν με σκοπό την ανάληψη δράσης. Η αποστολή και οι στόχοι του UNEP προέρχονται από το ψήφισμα 2997 (XXVII) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών της 15ης Δεκεμβρίου 1972 και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις που εγκρίθηκαν από το UNCED το 1992, τη Διακήρυξη του Ναϊρόμπι σχετικά με το ρόλο και την εντολή του UNEP, που εγκρίθηκε κατά τη δέκατη ένατη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του UNEP Συμβούλιο και την Υπουργική Δήλωση του Μάλμο (Malmo) της 31ης Μαΐου 2000.

Οι δραστηριότητές του καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν την ατμόσφαιρα, τα θαλάσσια και τα χερσαία οικοσυστήματα. Έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη διεθνών περιβαλλοντικών συμβάσεων, προωθώντας την περιβαλλοντική επιστήμη και γνώση και δείχνοντας τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να λειτουργήσουν σε συνδυασμό με την πολιτική, εργάζεται, σε συνδυασμό με τις εθνικές κυβερνήσεις και τις περιφερειακές αρχές, για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της αντίστοιχης πολιτικής και συνεργάζεται με τις περιβαλλοντικές μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ). Το UNEP έχει επίσης ενεργό ρόλο στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση έργων που αφορούν την ανάπτυξη του περιβάλλοντος.

Το UNEP έχει βοηθήσει επίσης στην ανάπτυξη κατευθυντήριων οδηγιών και των συνθηκών σε θέματα όπως το διεθνές εμπόριο των δυνητικά επιβλαβών χημικών ουσιών, τη διασυννοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας, και τη μόλυνση των διεθνών ναυτικών οδών.

Ο Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός και το UNEP δημιούργησαν το 1988 τη Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC). Το UNEP είναι επίσης μία από τις πολλές Υπηρεσίες Υλοποίησης του Παγκόσμιου Ταμείου Περιβάλλοντος (GEF).

Το σύνθημα της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος για το 2010 είναι **“Πολλά είδη. Ένας Πλανήτης. Ένα μέλλον”**. Απηχεί την επείγουσα έκκληση για τη διατήρηση της πολυμορφίας της ζωής στον πλανήτη μας. Εκατομμύρια άνθρωποι και εκατομμύρια είδη μοιράζονται τον ίδιο πλανήτη και μόνο από κοινού μπορούμε να απολαύσουμε ένα ασφαλέστερο μέλλον.

Η βιοποικιλότητα του πλανήτη

Βιώνουμε τα μεγαλύτερα ποσοστά εξαφάνισης ειδών από την εποχή των δεινοσαύρων

Ο άνθρωπος αποτελεί ένα από τα εκατομμύρια είδη στον πλανήτη. Οι επιστήμονες δεν έχουν μια ξεκάθαρη ιδέα για το πόσα είδη - από τα φύκια έως τις γαλάζιες φάλαινες - ζουν στον πλανήτη. Οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για περισσότερα από 100 εκατομμύρια είδη, εκ των οποίων μόλις τα 1,8 εκατομμύρια έχουν κατονομαστεί.

Παρόλο που ο ακριβής αριθμός των ειδών είναι αδύνατον να προσδιοριστεί, σημειώνεται μια άνευ προηγουμένου μαζική εξαφάνιση της ζωής από τη Γη. Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι μεταξύ 150 και 200 είδη ζωής εξαφανίζονται κάθε 24 ώρες. Περίπου 17.291 είδη είναι γνωστό ότι απειλούνται με εξαφάνιση. Πολλά είδη εξαγνίζονται πριν καν ανακαλυφθούν.

Πάντοτε υπήρχαν περίοδοι εξαφάνισης στην ιστορία του πλανήτη αλλά αυτή η περίοδος που βιώνουμε είναι η μεγαλύτερη από οποιαδήποτε άλλη έχει βιώσει ο κόσμος τα τελευταία 65 εκατ. χρόνια, δηλαδή από την εξαφάνιση των δεινοσαύρων.

Ο λόγος; Οι ανθρώπινες δραστηριότητες. The reason? Human activities. Με τη συνεχή μας ανάγκη για ανάπτυξη, έχουμε προκαλέσει την καταστροφή τεράστιων εκτάσεων δασών, το ήμισυ των υγροτόπων του κόσμου, τα τρία τέταρτα του συνόλου των αλιευτικών αποθεμάτων και έχουμε εκπέμψει αρκετά αέρια στον πλανήτη ώστε να τον κρατήσουμε θερμό για αρκετούς αιώνες. Συγκεκριμένα έχουμε πολλαπλασιάσει επί το 1.000 τη φυσική εξαφάνιση των ειδών. Η μαζική εξαφάνιση οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στις ασταμάτητες μεθόδους της ανθρώπινης παραγωγής και κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένης της καταστροφής των ενδιαιτημάτων (οικοτόπων), την επέκταση των πόλεων, τη ρύπανση, την αποψίλωση των δασών, την υπερθέρμανση του πλανήτη και την άφιξη των «χωροκατακτητικών ειδών».

Η τίγρης αποτελεί ένα από τα 10 πιο απειλούμενα είδη προς εξαφάνιση κατά τη WWF. Ως εκ τούτου, απειλούμε συνεχώς την ίδια μας την επιβίωση. Η ποικιλία της ζωής στον πλανήτη μας - γνωστή ως "βιοποικιλότητα" μας δίνει τροφή, ρούχα, καύσιμα, φάρμακα και πολλά άλλα. Δεν φαναταζόμαστε ότι ένα σκαθάρι στην πίσω αυλή ή το χόρτο που μεγαλώνει στην άκρη του δρόμου συνδέεται άμεσα με τη ζωή μας. Περισσότερο από το 60% των ανθρώπων του κόσμου εξαρτάται άμεσα από τα φυτά για τα φάρμακά του. Όταν ακόμη κι ένα είδος εξαφανίζεται από τη ζωή, τα αποτελέσματα μπορούν να είναι καταστροφικά.

Η "κλιματική αλλαγή αναμένεται να γίνει μία από τις μεγαλύτερες απειλές της βιοποικιλότητας" σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιολογική Ποικιλότητα. "Περίπου 20-30% των φυτικών και ζωικών ειδών, που έχουν εξεταστεί μέχρι σήμερα είναι πιθανό να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να εξαφανιστούν εάν η άνοδος της παγκόσμιας μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη υπερβεί τους 1,5 - 2,5 βαθμούς Κελσίου", σύμφωνα με έκθεση του ΠΗΕ τον Απρίλιο του 2007.

Κατά τον τελευταίο αιώνα, πολλοί άνθρωποι έχουν επωφεληθεί από τη μετατροπή των φυσικών οικοσυστημάτων σε γεωργικές εκτάσεις και από την εκμετάλλευση της βιοποικιλότητας. Αν και πολλά άτομα επωφελούνται από τις δραστηριότητες αυτές που οδηγούν σε απώλεια της βιοποικιλότητας και αλλαγή του οικοσυστήματος, το συνολικό κόστος που επωμίζεται η κοινωνία συχνά υπερβαίνει τα οφέλη.

Οι ηγέτες του κόσμου συμφώνησαν, σε διάσκεψη κορυφής των Ηνωμένων Εθνών του 2002 στο Γιοχάνεσμπουργκ να "επιτευχθεί έως το 2010 σημαντική μείωση του σημερινού ρυθμού απώλειας της βιοποικιλότητας σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό

επίπεδο, ως συμβολή στην ανακούφιση της φτώχειας και προς όφελος όλης της ζωής στη γη".

Φυλάσσοντας τους φύλακες του δάσους

Ένας γορίλας του βουνού στα σύνορα του Κογκό με την Ουγκάντα
*Η διάσωση των ανθρωποειδών πιθήκων έχει να κάνει με τη διάσωση της ανθρωπότητας.
Με τη διατήρηση των ανθρωποειδών πιθήκων, μπορούμε να διατηρήσουμε τη ζωή
πολλών ανθρώπων που εξαρτώνται από τα δάση για τροφή, καθαρό νερό και πολλά άλλα.
Πράγματι, η μοίρα τους έχει τόσο πρακτικές όσο και συμβολικές συνέπειες στην
ικανότητα των ανθρώπων να μετακινηθούν σε ένα βιώσιμο μέλλον.*
Κόφι Ανάν, πρώην Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ

Στους **ανθρωποειδείς πιθήκους** ανήκουν οι γορίλες, ουρακοτάγκοι, χιμπατζήδες και μπονόμπος. Οι ανθρωποειδείς πίθηκοι ζουν στα δασικά οικοσυστήματα 23 αφρικανικών και ασιατικών χώρων. Τα είδη αυτά διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη διατήρηση της υγείας και της ποικιλομορφίας των οικοσυστημάτων τους, συνήθως μέσω της διασποράς σπόρων και της δημιουργίας κενών στα κομοστέγη των δασών. Αυτό τους καθιστά σαν ένα είδος - ναυαρχίδα. Η μείωση του πληθυσμού τους, αποτελεί βασικό μήνυμα μιας υποκείμενης μείωσης άλλων ειδών στα οικοσυστήματα.

Το είδος αυτό απειλείται άμεσα από τις επιπτώσεις του κυνηγιού, της παράνομης υλοτομίας των δασών και της γεωργικής καλλιέργειας. Ενδέχεται να εξαφανιστούν σε λιγότερο από 50 χρόνια.

Το πρόγραμμα του UNEP, *Great Ape Survival Project (GRASP)* αποσκοπεί στο να διατηρήσει τον πληθυσμό των πιθήκων και των δασικών οικοτόπων τους. Αυτά τα τροπικά δασικά οικοσυστήματα ρυθμίζουν το κλίμα και παράσχουν τροφή, νερό, φάρμακα και ξυλεία.

Παρόλο που η παράνομη υλοτομία συνεχίζει να αποτελεί πρόκληση, οι δράσεις της *GRASP* οδήγησαν στην κατάσχεση 70.000 τετραγωνικών μέτρα παράνομης ξυλείας στην Ινδονησία το 2007. Κατά το ίδιο έτος, το *GRASP* με τη βοήθεια συνεργατών εργάστηκε για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την αξία δύο δασικών οικοσυστημάτων στην Ουγκάντα και προσέφερε χρηματική στήριξη σε 27 πεδία δράσης της χώρας.